

[COTE] Numéro diktyon : 8081

Hellas, Athēna, Μουσείο Μπενάκη, Μπ., 046

Type de cote :

Actuelle

Cote catalogue :

Zizica-Couroupou 20

Equipe Référente :

[ParaTexBib](#)

Auteurs :

- Rédigé par : VAN ELVERDINGHE Emmanuel
- Vérifié par : DIRKSE Saskia
- Remanié par : VAN ELVERDINGHE Emmanuel

Identifiants

Répertoire	Numéro	Url	Remarque
Aland minuscules	2323	Lien	
CSNTM numérisation	Athēna Benaki 046	Lien	
Arca	1725	Lien	

Cotes/Contenus lié(e)s

Cote/Contenu lié(e)	Type	Partie	Commentaire
[Cote] Chennevières-sur-Marne, Coll. Σ. Ευστρατιάδης, Mss., Sans cote	Ancienne		

Copistes, possesseurs & autres

Nom	Siècle	Dates	Remarque	Nature	Folios	Commentaire	PLP	Pinakes - auteur	IRHT - Personnes
Φιλόθεος Κόκκινος Α΄ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως	14	?-1379	patriarche de Constantinople (1353-1354; 1364-1376)	autre		Note f. 309v (voir Bianconi 2008)	11917	2326	101194

Nom	Siècle	Dates	Remarque	Nature	Folios	Commentaire	PLP	Pinakes - auteur	IRHT - Personnes
Σωφρόνιος Ευστρατιάδης	?		évêque de Leontopolis (Egypte)	possesseur		Achat à Eustratiadès le 3 septembre 1923			109671
Pietro Filargo	14-15	1339 ca-1410	Né en Crète de parents grecs, entre dans l'ordre des Frères Mineurs en 1357; en 1394, professeur à Pavie, lié avec Gian Galeazzo Visconti; évêque de Novare en 1389; archevêque de Milan en 1402; pape sous le nom d'Alexandre V en 1409	possesseur		Note de possession f. 14v: il reçoit le ms. en don de Maria Paleologina en 1392, alors que Maria accompagnait son fils Jean VII Paléologue en Italie			108992
Μαρία Παλαιολογίνα	14		Fille du tzar de Bulgarie Jean Alexandre, femme d'Andronic IV et mère de Jean VII; nom monastique: Makaria	possesseur		Offre le ms. à Pietro Filargo en 1392 lors d'un voyage en Italie			107261
Δημήτριος ὁ Γέμιστος	14	?-1397		copiste		Estangüi 2023			110760

Bibliographie

Répertoire	Titre	Type	Commentaires	Tome	Pages
	J. Schmid, « Neue griechische Apokalypsehandschriften », <i>Zeitschrift für die neutestamentliche Wissenschaft und die Kunde der älteren Kirche</i> , 59, 1968, p. 250-258	Catalogues	N° 5		254-255
0055	C. Gregory, « Griechische Handschriften des N. T. bis zum 1. Juli 1912 », <i>Theologische Literaturzeitung</i> , 37, 1912, p. 477 (Version en ligne)	Catalogues			477
0057	E. Dobschütz, « Zur Liste der Neutestamentlichen Handschriften », <i>Zeitschrift für die Neutestamentliche Wissenschaft und die Kunde der Älteren Kirche</i> , 23; 25; 27; 32, 1924-1933, p. 248-264; 299-306; 216-222; 185-206	Catalogues		1	258
0063	K. Aland, M. Welte, B. Koster, K. Junack, <i>Kurzgefaßte Liste der griechischen Handschriften des Neuen Testaments</i> , Arbeiten zur neutestamentlichen Textforschung 1, Berlin-New York, 1994	Catalogues			181
0470	<i>Musée Bénaki. Athènes. Guide</i> , Athinai, 1936	Catalogues			34
0781	S. Eustratiades, « Εὐαγγέλιον Μαρίας τῆς Παλαιολογίνας », <i>Ἐκκλησιαστικὸς Φάρος</i> , 7, 1911, p. 273-304, 353-405	Catalogues			
R(III)0471	E. Lappa-Zizica, M. Rizou-Courourou, <i>Κατάλογος ἑλληνικῶν χειρογράφων τοῦ Μουσείου Μπενάκη (10ος-16ος αἰ.)</i> , Athèna, 1991 (Version en ligne)	Catalogues	n° 20		70-73
	P. Malik, E. Gerke, « Marginalglossen in GA 2323: Edition und Übersetzung », dans M. Sigismund, D. Müller (éd), <i>Studien zum Text der Apokalypse III</i> , Arbeiten zur Neutestamentlichen Textforschung 51, Berlin, Boston, De Gruyter, 2020, p. 371-416 (Version en ligne). ISBN : 978-3-11-065987-0. DOI: 10.1515/9783110659870-010	Éditions utilisant le manuscrit			
	D. Bianconi, « La controversia palamitica. Figure, libri, testi e mani », <i>Segno e Testo</i> , 6, 2008, p. 337-376	Études sur le manuscrit			372-375, pl. 23-24
	G. De Gregorio, « Un'aggiunta su copisti greci del secolo XIV: a proposito di Giovanni Duca Malace, collaboratore di Giorgio Galesiota nell'Athen. EBE 2 », <i>Νέα Πώμη. Rivista di Studi Bizantinistici</i> , 16 (2019), 2020, p. 161-276	Études sur le manuscrit	Volume de luxe, confectionné dans l'entourage du patriarche Philothée Coccinos un peu avant 1372		203 sq.
	E. Lamberz, « Johannes Kantakuzenos und die Produktion von Luxushandschriften in Konstantinopel in der frühen Palaiologenzeit », dans B. Atsalos (éd), <i>Actes du VIe Colloque International de Paléographie Grecque (Drama, 21-27 septembre 2003)</i> , Vivlioamphiastis - Annexe 1, Athèna, Société hellénique de reliure, 2008, p. 133-157	Études sur le manuscrit			146 n. 58

Répertoire	Titre	Type	Commentaires	Tome	Pages
	E. Lappa-Zizicas, « Le voyage de Jean VII Paléologue en Italie », <i>Revue des études byzantines</i> , 34, 1976, p. 139-142 (Version en ligne)	Études sur le manuscrit			139
	G. Papazoglou, <i>Ἰωσήφ Φιλάγγρης ἢ Φιλάγγριος. Ἐνας λόγιος Κρητικὸς ἱερωμένος καὶ ἀριστοτελικὸς σχολιαστὴς τοῦ 14ου αἰῶνα. Συμβολὴ στὴν ἱστορία τῆς Βενετοκρατίας στὴν Κρήτη</i> , Θρακική Βιβλιοθήκη 10, Ekdoseis Peltê, 2008	Études sur le manuscrit			
0473	A. Tsélikas, <i>Μουσεῖο Μπενάκη. Συλλογὴ χειρογράφων. Δέκα αἰῶνες ἐλληνικῆς γραφῆς, 9ος-19ος αἰῶνας</i> , Athinai, 1977	Catalogue d'exposition	N° 30		38-40; pl. 15
	F. Acerbi, D. Bianconi, A. Gioffreda, « Manuele Crisolora a Costantinopoli », <i>Byzantinische Zeitschrift</i> , 114, 2021, p. 859-928				864
	R. Estangüi Gómez, « L'identification d'un nouveau secrétaire au patriarcat de Constantinople dans la seconde moitié du 14e siècle: Le cas de Dèmètrios Gémistos (fl. 1366-† 1397). Avec deux annexes contenant des éléments nouveaux pour l'étude de la carrière de Ióannès Chrysoképhalos Holobòlos », <i>Revue des Études Byzantines</i> , 81, 2023, p. 137-221				

Contenu

Numéro	Folios	Siècle	Date	Support Principal	Remarque	Copistes, Possesseurs & Autres	Révision
1.S	001-14	15	1402-1410?		- Folia 10r-14v uacua sunt sed pars huius unitatis uidentur. - Verisimillime scripta post 1402 (codex a Petro o.f.m. receptus), usque 1410 (mors Petri, qui in interuallo papa factus est nomine Alexander V).		

Témoins (6)

Folios	Auteur	Oeuvre	Identifiant	Recension ou partie	BHG	Date Lit.	Siècle	Date	Commentaire	Contenu	Rev.	Biblio.
001v	Annotationes	Annotatio anagraphica possessoris					15	1402-1410?	Exemplum annotationis f. 309v, eadem manu sed serius transcriptum, anno tamen 1402.	Textus Το ιερον και αγιον τουτο ευαγγελιον, εδωρηθη εμοι τω αδελφω Πετρω της ταξεως των αδελφων των ελαχιστων των παρ' Ιταλοις μινωρων καλουμενων, ελεω θεου αρχιεπισκοπω της μητροπολεως της Λιγυστικης Μεδιολανου, επισκοπω Νοβαριας τηνικαυτα οντι, παρα της υψηλοτατης και λαμπροτατης δεσποινης Ρωμαιων και αυγουστης, Μαριας. της μετονομασθεισης Μακαριας. Οτε μετα του υιου αυτης του υψηλοτατου και λαμπροτατου βασιλεως Ρωμαιων κυρου Ιωαννου του Παλαιολογου, ηλθεν εις Τικινιον της Λιγυστικης· αρχοντος τηνικαυτα και ηγεμονευοντος Λιγυων του λαμπροτατου δουκος Μεδιολανου, κυρου Ιωαννου Γαλααζ. κομητος Παπιας οντος· Ετει απο Χριστου, χιλιοστω τριακοστω εννηκοστω δευτερω.		
002-3	Hieronymus Stridonensis	In Matth.: argumentum, incipit "Mattheus ex Iudaea"					15	1402-1410?	Cum scholiis.	Titulus initialis προλογος Ιερωνυμου ει[ς τ]ο (εις το) κατα Ματθαιον αγιον ευαγγελιον. Incipit Ματθαιος εξ Ιουδαιας, ωσπερ τη ταξει πρωτος τιθεται Desinit επιμελως νοεισθαι τοις ζητουσι μη σιωπησαι.		

Folios	Auteur	Oeuvre	Identifiant	Recension ou partie	BHG	Date Lit.	Siècle	Date	Commentaire	Contenu	Rev.	Biblio.
003v-4v	Walafridus Strabo	In Matth.: argumentum, incipit "Matthaeus cum primo praedicasset"					15	1402-1410?		Titulus initialis Ετερος προλογος εις το κατα Μαθθαιον ευαγγελιον ετερου. Incipit Μαθθαιος επειδη πρωτον εν Ιουδαια το ευαγγελιον εδιδαξε Desinit εν δε τω αετω, το της θεοτητος εξαγγελλεται μυστηριον.		
004v-6	Hieronymus Stridonensis	In Marc.: argumentum, incipit "Marcus euangelista dei"					15	1402-1410?	Cum scholiis.	Titulus initialis προλογος εις το κατα Μαρκον ευαγγελιον. Ιερωνυμου. Incipit Μαρκος ο ευαγγελιστης. εκλεκτος θεου, και Πετρου Desinit οτι ο φυτευων και ο ποτιζων, εις εισιν· ο δε αυξανων, θεος:		
006-8	Hieronymus Stridonensis	In Luc.: argumentum, incipit "Lucas syrus natione antiochensis"					15	1402-1410?	Cum scholiis.	Titulus initialis προλογος εις το κατα Λουκαν· Ιερωνυμου· Incipit Λουκας Συρος τω γενει. Αντιοχεις. ιατρος την τεχνην Desinit φαινοιμεθα, η τοις ναυτιωσι προσδεδωκεναι.		
008-9v	Hieronymus Stridonensis	In Ioh.: argumentum, incipit "Hic est Iohannes euangelista"					15	1402-1410?	Cum scholiis.	Titulus initialis προλογος εις το κατα Ιωαννην ευαγγελιον. Ιερωνυμου. Incipit Ουτος εστιν Ιωαννης ο ευαγγελιστης. εις των μαθητων του κυριου Desinit και τω θεω η της διδασκαλιας παιδευσις τηροίτο. Titulus finalis τελος των εν τοις ευαγγελιοις προλογων του αγιου Ιερωνυμου· ερμηνευθεντες απο του λατινικου.		

Numéro	Folios	Siècle	Date	Support Principal	Remarque	Copistes, Possesseurs & Autres	Révision
2.A	015-309	14 med.			F. 1-15 cf. UniProd 1.Q.		

Témoins (24)

Folios	Auteur	Oeuvre	Identifiant	Recension ou partie	BHG	Date Lit.	Siècle	Date	Commentaire	Contenu	Rev.	Biblio.
015--28	Liturgica	Tabulae liturgicae					14 med.					
015-16	Liturgica	Notitia de dispositione lectionum Euangeliorum per annum					14 med.					
016-16v	Liturgica	Notitia de modo legendi pericopas euangelicas					14 med.					
016v-19v	Liturgica	Synaxarium breue					14 med.				● PTB	● R(III)0471
019v-27v	Liturgica	Menologium breue					14 med.				● PTB	● R(III)0471
027v-28	Liturgica	Lectiones pro festis et feriis diuersis					14 med.					
029-30v	Capitula librorum biblicorum	In Matth.: capitula					14 med.		Inc. et des. ut ed.			
031 marg. sup.	Annotationes	Annotatio maior copistae					14 med.			Textus κυριε βοηθησον.		
031-100	Testamentum nouum	Euangelium sec. Matthaem					14 med.			Titulus currens Apparatus liturgicus Apparatus de capitulis Sectiones numeratae	● PTB	● R(III)0471
101-102	Capitula librorum biblicorum	In Marc.: capitula					14 med.		Inc. et des. ut ed.			
102	Versus et epigrammata	Incipit "οσα περι Χριστου" (von Soden 6)	● DBBE Type 2038				14 med.		Inc. et des. ut in DBBE (Sept. 2021).			
102v-145	Testamentum nouum	Euangelium sec. Marcum					14 med.			Titulus currens Apparatus liturgicus Apparatus de capitulis Sectiones numeratae	● PTB	● R(III)0471

Folios	Auteur	Oeuvre	Identifiant	Recension ou partie	BHG	Date Lit.	Siècle	Date	Commentaire	Contenu	Rev.	Biblio.
145	Subscriptiones librorum biblicorum	In Marc.: von Soden, p. 297-299 [40-58]					14 med.		Standard.			
146-148	Capitula librorum biblicorum	In Luc.: capitula					14 med.		Inc. et des. ut ed.			
148	Versus et epigrammata	Incipit "Λουκάς ηπιοθυμος" (von Soden 7)	● DBBE Type 1990				14 med.		Inc. et des. ut in DBBE (Febr. 2018).			
148v-222v	Testamentum nouum	Euangelium sec. Lucam					14 med.			Titulus currens Apparatus liturgicus Apparatus de capitulis Sectiones numeratae	● PTB	● R(III)0471
222v	Subscriptiones librorum biblicorum	In Luc.: von Soden p. 297-299 [40] - [58]					14 med.		Standard.			
223v	Capitula librorum biblicorum	In Ioh.: capitula					14 med.		Inc. et des. ut ed.			
224-278v	Testamentum nouum	Euangelium sec. Iohannem					14 med.			Titulus currens Apparatus liturgicus Apparatus de capitulis Sectiones numeratae	● PTB	● R(III)0471
278v	Subscriptiones librorum biblicorum	In Ioh.: von Soden p. 297-299 [40] - [58]					14 med.		Standard.			
279-308	Testamentum nouum	Apocalypsis Iohannis	● BHG 0920z				14 med.			Titulus initialis Αποκαλυψις του αγιου Ιωαννου του θεολογου: Titulus finalis Titulus currens Apparatus de capitulis	● PTB	● R(III)0471
279...307	Scholia exegetica biblica	Scholia in Apocalypsin ex Andreae commentario excerpta	● PTB G43001				14 med.		Cf. Malik-Gerke 2020.	Incipit Αποκαλυψις η των κρυπτων μυστηριων δηλωσις, καταυγαζομενου του ηγεμονικου: Desinit πολλαι γαρ μοναι και αλλη δοξα ηλιου:		

Folios	Auteur	Oeuvre	Identifiant	Recension ou partie	BHG	Date Lit.	Siècle	Date	Commentaire	Contenu	Rev.	Biblio.
309v	Annotationes	Annotatio anagraphica possessoris					14 (2/2)	<1372.10>		Textus το ιερον και αγιον ευαγγελιον τουτο [εδοθη παρ' εμου] τω ευλαβεστατω υιω μου μοναχω και διακονω Θεοδοτω. και οφειλει εχειν τουτο ανενοχλητως ως ιδιον αυτου εις [...] δια τουτο [...] επεσημηναμην τοδε τοις οικειοχει[ροις] (οικειοχειροις) γραμμασι μηνι οκτωβριω [ινδικτιωνος ια'].		
309v	Annotationes	Annotatio anagraphica possessoris					15	1402	- Simillima annotationis f. 1v, eadem manu ac UniProd 1.S. - Partim erasa. - Cf. Lappa-Zizicas 1976, p. 141.	Textus [το παρον αγιον] ευαγγελιον, [εδωρηθη εμοι] τω αδελφω [Πετρω]. τη[ς (της) τα]ξεως (ταξεως) των αδελφων των ελαχιστων, των [παρ' ... Μινο]ρων (Μινορων) καλουμενων, ελεω θεου αρχ[ι]επισκ[οπω] (αρχιεπισκοπω) της μητροπολεως της Λιγυστικης Μεδιολανου επι[σκο]πω (επισκοπω) Νοβαριας· τηνικαυτα οντι παρα της [υψη]λοτατ[ης] (υψηλοτατης) και λαμπροτατης δεσποινης Ρωμαιων [...] Μαρι[ας] (Μαριας) της μετονομασ[θεισης] (μετονομασθεισης) Μακαριας] ... του υιου αυτης του [...] και λαμπροτατου [...] Ιωαν]νου (Ιωαννου) του Παλαιολογου, ηλθεν εις [...] Λιγυστικης. αρχοντος [...] και ηγεμονευο[ντος] (ηγεμονευοντος) [...] του λαμπροτατου [...] Μεδιολανου, κυρ[ου] (κυρου) [...] Πα]πιας (Παπιας) οντος· Ετει [απο Χριστου] ,ατζβ'ω.		

